

NOKIOS

15. – 17. oktober 2008

Britannia hotel, Trondheim

Norsk konferanse for
IKT i offentlig sektor

Program

ONSDAG 15. OKTOBER

09:00–10:00 Registrering og kaffe

10:00–12:00 Kurs

12:00–13:00 Lunsj

13:00–14:30 Workshop

14:30–15:00 Pause

15:00–16:00 Workshop forts.

TORS DAG 16. OKTOBER

08:30–09:30 Registrering og kaffe

09:30–10:30 Åpning ved prorektor
Astrid Læg Reid, NTNU
Innledningsforedrag ved
direktør Hans Christian
Holte, DIFI

10:30–11:00 Pause og utstilling

11:00–12:30 Sesjon 1

12:30–13:30 Lunsj

13:30–15:00 Sesjon 2

15:00–15:15 Pause

15:15–15:45 Utstillerseminar 1

16:00–17:30 Paneldebatt. Innledning
ved politisk rådgiver
Jørun Leknes, FAD

19:30 Middag Ricks cafe
Utdeling Fyrlyktprisen

FREDAG 17. OKTOBER

08:30–09:00 Kaffe

09:00 – 10:30 Sesjon 3

10:30–11:00 Pause

11:00–11:30 Utstillerseminar 2

11:30–12:30 Lunsj

12:30–14:00 Sesjon 4

14:00–14:15 Pause

14:15–15:30 Plenum
Lars Frelle-Petersen, kontorchef,
Den Digitale Taskforce

Konferansen støttes av

og

 Forskningsrådet

Samarbeidspartnere:

Romoversikt **Britannia Hotel, konferansedelen**

Alle plenumssesjoner går i Britannia Hall i 1. etasje. Kurs, sesjoner, mm: Se kart siste side

KURS **ONSDAG 15. OKTOBER KL. 10–12**

Nr	Tittel	Rom
1	Prosessmodellering	3
2	SOA (Service-oriented architecture)	9
3	Risiko i prosjektstyring – IKT-prosjekter	1
4	Gevinstrealisering i offentlige IT-prosjekter	2
5	Mot den virtuelle kommunen	8

WORKSHOP **ONSDAG 17. OKTOBER KL. 13–16**

Nr	Tittel	Rom
1	Inhouse vs Outsourcing – Lånekassen	1
2	Personvern som utfordring ved utvikling av informasjonssystemer i staten – Ressursnettverk for eforvaltning	2
3	Interoperabilitet i eforvaltning, Interop-vlab North Pole UTGÅR	
4	Samarbeid og deling i det offentlige, DIFI	9

SESJONER:

SESJON 1 TORSDAG 16. OKTOBER KL. 11:00 – 12:30

Nr	Tittel	Rom
A1	Samordning av IKT i det offentlige: Utvikling gjennom samarbeid	Britannia Hall
B2	Prosessorienterte løsninger i kommunal sektor	3
C4	Samarbeidsprosesser og organisasjonsendring: Implementering i praksis	4

SESJON 2 TORSDAG 16. OKTOBER KL. 13:30 – 15:00

Nr	Tittel	Rom
A2	Modern Times 2 – teknologibaserte løsninger eller løsningsbasert teknologi?	5
B1	Fra preik til praksis - Bruk av IKT i kommunene: Hva ønsker vi å oppnå?	3
C3	Fremtidige elektroniske ID-løsninger	Britannia Hall

UTSTILLERSEMINAR **TORSDAG 16. OKTOBER KL. 15:15 – 15:45**

Nr	Tittel	Rom
U1	IBM: Fremtidens forvaltning – hvordan bli en suksess?	9
U2	Forskningsrådet: Behovsdrevet forskning – en snarvei til gode løsninger i offentlig sektor	8
U3	Capgemini: Smil! Du er på Facebook – Sosiale nettverk som portal for offentlig sektor	2
U4	Computas: Erfaring med bruk av SCRUM i offentlig sektor	1

SESJONER:

SESJON 3 FREDAG 17. OKTOBER KL. 09:00 – 10:30

Nr	Tittel	Rom
A3	Fremtidens IKT-løsninger; noe for offentlig sektor ?	Britannia Hall
B4	Styrer statens datakåthet kommunenes IKT-politikk?	4
C1	Med brukeren i sentrum: Hvem lager vi løsninger for?	3

SESJON 4 FREDAG 17. OKTOBER KL. 12:30 – 14:00

Nr	Tittel	Rom
A4	Effektiv samhandling - utfordringer og hindringer	Britannia Hall
B3	Hvordan forbedre e-tjenester og tilgjengelighet for alle innbyggere?	3
C2	Offentlig kommunikasjon: Hvordan når vi borgerne?	5

UTSTILLERSEMINAR 2 **FREDAG 16. OKTOBER KL. 11:00 – 11:30**

Nr	Tittel	Rom
U5	IBM: Samhandling er mye mer enn bare e-post	9
U6	Telenor: Om tiden – og hvordan den kan strekkes og bøyes	1
U7	Sun Microsystems: Open Source programvare i offentlig forvaltning	2

KURS onsdag 15. oktober kl. 10.00–12.00

Kurs 1: Prosessmodellering

Jon Iden, NHH

Kurs 2: SOA (Service-oriented architecture)

Bo Hjort Christensen, Handelshøyskolen BI

Kurs 3: Risiko i prosjektstyring, IKT-prosjekter

Tor Stålhane, NTNU

Kurs 4: Gevinstrealisering i offentlige IT-prosjekter

*Christina Brouwers, Senter for statlig økonomistyring
Espen Frøyland, Statens pensjonskasse*

Kurs 5: Mot den virtuelle kommunen. Innføring i e-demokrati og e-forvaltning

Are Vegard Haug, Universitetet i Oslo og Universitetet i Agder

WORKSHOP onsdag 15. oktober kl. 13.00–16.00

Workshop 1: Inhouse vs outsourcing

Offentlige organisasjoner setter ut flere og flere tjenester. Er det nyttig? Hva har vi å vinne på dette, og taper vi noe? Hva betyr det for oss? Mister vi arvesølvet? Hva kreves av den offentlige organisasjonen og hva kreves av leverandøren? Er det forskjell på hvilke oppgaver det er smart å sette ut og ikke?

Lånekassen har utkontraktert mange oppgaver de siste årene og er midt inne i et av Norges største IKT-prosjekter. De nye IKT-systemene skal driftes og vedlikeholdes av eksterne leverandører. Vi kommer ikke med svarene, men bidrar med våre vurderinger og legger opp til diskusjon. Både representanter fra kunder og leverandører vil være tilstede og dele erfaringer.

Ansvarlig for workshop: *Astrid Mjærum, Helge Lysaker, Lånekassen*

Workshop 2: Personvern som utfordring ved utvikling av informasjonssystemer i forvaltningen

Gjør personvernet systemutvikling vanskelig? Hva betyr semantikkregisteret for elektronisk samhandling (SERES) for personvernet? I hvilken grad er personvernet en hindring? Bruk av standardisering for sikring av personopplysninger – kan det gjøre lovgivning overflødig? Innlegg ved Thomas Beck Pettersen, Computas, Geir Jevne, Brønnøysundregistrene og Tommy Tranvik, AFIN. Diskusjon undervegs.

Ansvarlig for workshop: *Ressursnettverket for eForvaltning v/ Dag Wiese Schartum, AFIN, UIO*

Workshop 3: Interoperabilitet i eForvaltning UTGÅR

Workshop 4: Samarbeid og deling i det offentlige, Direktoratet for forvaltning og IKT

DIFI inviterer ansatte i statlig og kommunal sektor til gratis workshop. DIFI skal utarbeide et veiledningsopplegg for gjennomføring av IKT-prosjekter som inkluderer fasene i IKT-prosjekter, detaljering av disse med veiledninger, sjekklister mv. for hver enkelt fase, og avsjekk mot komponentkatalog for å vurdere gjenbruk, sjekklister mot anskaffelsesregelverk osv. Formålet er å bidra til bedre gjennomføring av prosjekter. Det skal også utgjøre en sentral del av et nytt nettsted for deling av erfaringer og kompetanse. Arbeidet inngår i direktoratets Program for elektronisk samhandling i offentlig sektor

Ansvarlig for workshop: *Jens Nørve, DIFI*

Det blir også arrangert møter i forbindelse med NOKIOS. Blant annet arrangerer Lånekassen ledermøte kl. 13-16.

SESJON 1 torsdag 16. oktober kl. 11:00–12:30

Sesjonene er tematisk oppbygd, ut fra denne tankegangen:

A-sesjonene: Utfordringer sett fra et statlig perspektiv

B-sesjonene: Utfordringer sett fra et fylkeskommunalt-kommunalt perspektiv

C-sesjonene: Utfordringer sett fra et brukerperspektiv

1-sesjonene: Hovedtema policy/ politikk

2-sesjonene: Hovedtema teknologi/ løsninger

3-sesjonene: Hovedtema fremtid/ forskning

4-sesjonene: Hovedtema ledelse/ organisasjon

Du kan f.eks. følge alle A-ene dersom du er interessert i det statlige perspektivet (A1, A2, A3, A4), eller alle enerne - policy/ politikk (A1, B1, C1, fritt valg).

Sesjon1: A1 stat/politikk

Samordning av IKT i det offentlige: Utvikling gjennom samarbeid

Presentasjon av arbeidet med prosjektet Bedre samordning og styring av store og/eller strategisk viktige IKT-prosjekter i staten, ved Jens Nørve, DIFI. Marianne Andreassen, Statlig senter for økonomistyring (SSØ), presenterer erfaringer og utfordringer for tjenester som SSØ leverer og vurderer innføring av obligatorisk elektronisk faktura i staten (som FAD nå har til høring) og hvilken rolle SSØ kan ha på området.

Sesjonsansvarlig: *Jens Nørve, Direktoratet for forvaltning og IKT, DIFI*

Sesjon 1 B2 fylke-kommune/ teknologiløsninger

Prosesorienterte løsninger i kommunal sektor

Fra forretningsbehov til kjørende forretningsprosess: Bruk av SOA og BPM i Bærum kommune. Bærum kommune har i samarbeid med Commitment arbeidet med hvordan kommunen skal kunne tilgjengeliggjøre alle tjenester via Internett. Basert på erfaringene presenteres tanker om «mulig praksis», samt utfordringer. Mihaly Fekete, Commitment Lars Christian Flugstad, Kjell Bitnes og Hilde Schjander Flugon, Bærum Kommune

Sesjonsansvarlig: *John Krogstie, NTNU*

Sesjon 1 C4 bruker/org.-ledelse

Samarbeidsprosesser og organisasjonsendring: Implementering i praksis.

Menneskene i organisasjonen er nøkkelen til vellykkede IKT- prosjekter. Hvordan bedre legers effektivitet? Hvordan styre 1 mrd og mer enn 100 personer over 10 år, og greie å skape en vellykket utgang på et prosjekt som var avhengig av alle landets kommuner? Innlegg ved organisasjonspsykolog Hilde Iversen, Ullevål sykehus og Astrid Nyeng og Anne Karin Jeppesen, Skatteetaten

Sesjonsansvarlig: *Arne Krokan, NTNU*

SESJON 2 torsdag 16. oktober kl. 13:30 – 15:00

Sesjon 2 A2 stat/ teknologi-løsninger

Modern Times 2 – teknologibaserte løsninger eller løsningsbasert teknologi?

Fra monolitt og eneveldte til tjenesteorientering og virksomhetsprioritering. Lånkassen er i ferd med å skifte ut hele datasystemet. I denne prosessen inngår nye IT-arkitekturprinsipper og endrede forvaltningsrutiner. Bakgrunnen for fornyelsen, prosessen fram til valg av leverandør og overordet blick på de løsningsmessige prinsippene som ligger til grunn for ny løsning presenteres. Helge Lysaker, Lånkassen. Erland Røed, Statens kartverk orienterer om geoNorge – en geografisk tjenestebasert infrastruktur uten sidestykke. Debatten etter de to innleggene ledes av Heidi Arnesen Austlid, FRIPROG.

Sesjonsansvarlig: *Åse Berge, Lånkassen*

Sesjon 2 B1 fylke-kommune/ teknologi-løsninger

Fra preik til praksis – Bruk av IKT i kommunene: Hva ønsker vi å oppnå

KS har gjennom eKommuneprogrammet satt bruk og utnyttelse av IKT i kommunene på dagsorden. Den nye planen (eKommune 2012 – Lokal digital agenda) blir presentert av Svein Wilthil, KS. Planen følger opp viktige satsinger med mål for kommunene og tiltak fra KS.

Kodeverk og hodeverk – strukturert fri flyt i offentlig sektor – utfordringer innen virksomhetsarkitektur og forvaltningsnivåer, behov for en offentlig referanse-/informasjonsmodell med åpne alternativer. Geir Graff, Asker kommune. Tor Erling Evjen, Det digitale Trøndelag gir en innføring av PDA i hjemmetjenesten – gevinster og utfordringer.

Sesjonsansvarlig: *Svein-Erik Wilthil, KS*

Sesjon 2 C3 bruker/ fremtid-forskning

Fremtidige elektroniske ID-løsninger

Hvordan ivaretas sikkerhetsaspektet med de fremtidige nasjonale elektroniske løsningene? Hva er status og videre planer for offentlige satsninger? Katarina de Brisis, FAD, presenterer Nasjonal eID, Tor Alvik, DIFI, Samtrafikknavet og Knut Fosli, Justisdepartementet, Borgerkortet.

Paneldebatt: Hvordan er forholdet mellom Offentlige eID-leverandører/ev. kommersielle eID-leverandører og på hvilken måte kan de private aktørene bidra til gode fellesskapsløsninger.

Paneldebattleider: Paul Chaffey, Abelia. Panelet: Kjell Olav Skogen, Commfides Norge AS, Jan Digranes, BankID-samarbeidet, Tor-Hjalmar Johannessen, Telenor R&I, Gunnar Nordseth, Signicat.

Spørsmål fra salen er velkommen.

Sesjonsansvarlig: *Freddy Barstad, NTNU*

UTSTILLERSEMINAR torsdag 16. oktober kl. 15:15–15:45

Utstillerseminar U1 – IBM

Fremtidens forvaltning - hvordan bli en suksess?

Forvaltninger i hele verden påvirkes av drivere utenfor egen kontroll. Kraftfulle endringer relatert til demografi, globalisering, miljø, sosiale faktorer og teknologi vil påvirke alle samfunn, og vil kreve løsninger som er tilpasset det enkelte lands egenart og den konteksten landet befinner seg i. IBM har studert dette, og vil gjerne dele kunnskapen med deg!

Foredragsholder: *Randi R.S. Flesland, IBM*

Utstillerseminar U2 – Forskningsrådet

Behovsdrevet forskning - en snarvei til gode løsninger i offentlig sektor

De siste årene har stadig flere i offentlig sektor slått seg sammen med forskere og leverandører med sikte på radikalt nye løsninger. I seminaret gir vi eksempler på slike prosjekter, og peker på finansiering- og støttemuligheter.

Foredragsholder: *Trond Knudsen, Forskningsrådet*

Utstillerseminar U3 - Capgemini

Smil! Du er på Facebook – Sosiale nettverk som portal for offentlig sektor

Mange er overbevist om at sosiale nettverk vil bli morgendagens portal. Bruker du MySpace, Facebook, LinkedIn eller Plaxo kan du forvente en ny bølge av miniapplikasjoner som er laget spesielt for å utnytte og navigere gjennom den enorme informasjonsmengden vi omgir oss med. Presentasjonen tar for seg hvordan offentlig sektor kan se ut i 2012 ved å utnytte de mulighetene Web 2.0 teknologier kan tilby. Capgemini eksemplifiserer sin TechnoVision 2012 gjennom bruk av sosiale nettverk som offentlige portaler.

Foredragsholder: *Steinar Årdal, Capgemini*

Utstillerseminar U4 - Computas

Erfaring med bruk av SCRUM i offentlig sektor.

Foredragsholdere: *Sissel Michalsen og Sigrun Kongsrud*

SESJON 3 fredag 17. oktober kl. 09:00–10:30

Sesjon 3 A3 stat/ fremtid-forskning

Fremtidens IKT-løsninger; noe for offentlig sektor ?

Telenor, IBM, Accenture og NTNU vil gi sine visjoner for teknologiske utviklingstrekk og hvordan det kan påvirke fremtidige løsninger innen offentlig sektor. Velferdsteknologi, kommende teknologitrender som har signifikant betydning de neste 3 til 7 år og som har betydning for offentlig forvaltning, bruk av åpne standarder og fri programvare for mobile løsninger i offentlig sektor er noen av temaene. Ilabs er en verktøykasse for at applikasjonstilbydere enklere skal kunne utvikle mobile applikasjoner. Hvordan kan dette benyttes for på en hensiktsmessig måte kunne tilby mobile offentlige tjenester? Hva kan gjøres i pensjonsprosjektet og Altinn II?

Innlegg ved Loek Vredenberg, IBM, Hilde Lovett, Telenor R&I, Leif Arne Rones, CTO Accenture Norge, John Krogstie, NTNU
Sesjonsansvarlig: *John Krogstie, NTNU*

Sesjon 3 B4 fylke-kommune/ org.-ledelse

Styrer statens datakåthet kommunenes IKT-politikk?

Med utgangspunkt i det lokale sjølstyrets forhold til staten står kommunene fritt i å organisere sin egen IKT-virksomhet. På den andre siden er kommunene pålagt en lang rekke oppgaver. Ulike statlige etater legger betydelige føringer på kommunenes datasystemer gjennom en rekke innrapporterings-systemer, som f.eks. KOSTRA, GAB, Helsenett osv. Hvordan virker dette i praksis? Vi vil invitere innledere og deltakere i salen til å belyse dette fra ulike ståsteder. Innledere: Geir Graff, Asker kommune, Ole John Østenstad, Førde kommune, Arild Jansen, AFIN, Universitetet i Oslo.
Sesjonsansvarlig: *Arild Jansen, AFIN, UiO*

Sesjon 3 C1 bruker/ politikk

Med brukeren i sentrum: Hvem lager vi løsninger for?

Digital inkludering i offentlig sektor setter krav til tilgjengelighet og god brukervennlighet på nett. Hvordan legge til rette for tilgjengelighet til IKT-tjenester? Hvordan måler vi tilgjengelighet? Kan vi effektivisere arbeidet med målinger? Måler vi de riktige tingene? Hva kan vi lære av andre lands erfaringer? Sesjonen presenterer forskningsrapporter og undersøkelser både fra innland og utland, samt et verktøy for automatiske evalueringer.

Innledere: Rune Halvorsen, Nova, Morten Goodwin Olsen, Universitetet i Agder, Dag Svanæs og Dagfinn Rømen, IDI, NTNU
Sesjonsansvarlig: *Jannicke Husevåg, eKoordinator, Sør-Trøndelag fylkeskommune*

UTSTILLERSEMINAR fredag 17. oktober kl. 11:00–11:30

Utstillerseminar U5 – IBM

Samhandling er mye mer enn bare epost!

Effektiv samhandling bidrar sterkt til å forbedre produktiviteten i din bedrift, den øker kompetansedelingen og tilgangen til informasjon på tvers av geografiske og organisasjonsmessige grenser. Kom og se med egne øyne hvorfor Lotus opplever sterk vekst og tar betydelige markedsandeler med sine nye løsninger basert på åpne standarder, java og Web 2.0 teknologi!
Foredragsholder: *Arne S. Nilsen, IBM*

Utstillerseminar U6 – Telenor Telecom Solutions

Om tiden - og hvordan den kan strekkes og bøyes

Et tankespill om hvordan tiden vår, som er viktig for oss både i jobben og privat, kan strekkes og bøyes igjennom bevisst bruk av nye duppeditter, smarte integrasjoner og et nærmest allestedsnærværende nett.
Foredragsholder: *Nils Petter Johnsen, Telenor*

Utstillerseminar U7 – Sun Microsystems

Open Source programvare i offentlig forvaltning

Open Source programvare er mer populært en noensinne. Innen offentlig forvaltning er det mange som står på trappene til å anskaffe Open Source løsninger, men mange er usikre på hvordan dette kan gjøres i praksis. Er de tradisjonelle anskaffelsesprosessene en saga blott? Kom til U7 for å lære mer om hvordan Open Source programvare anskaffes og tas i bruk.
Foredragsholder: *Lasse Andresen, Sun Microsystems*

SESJON 4 fredag 17. oktober kl. 12:30–14:00

Sesjon 4 A4 stat/ org.-ledelse

Effektiv samhandling – utfordringer og hindringer

Hvordan finne, lese, forstå og stole på digital informasjon etter 50 år? Jon Ølnes, DNV. Hindringer for organisatorisk samhandling, Riitta Hellman, Karde. Metadata for samordning og samhandling, Geir Jevne, DNV.

Sesjonsansvarlig: *Hilde Kristin Storvig, Brønnøysundregistrene*

Sesjon 4 B3 fylke-kommune/ fremtid-forskning

Hvordan forbedre e-tjenester og tilgjengelighet for alle innbyggere?

Esko Penttinen fra Helsinki School of Economics vil gå i gjennom en undersøkelse fra Tampere og Helsinki kommune om elektroniske tjenester og brukernes tilbakemeldinger. Magne Lunde, MediaLT, vil ta for seg «Norsk språkteknologi: Behov for en enklere og mer naturlig bruk av IKT».

Sesjonsansvarlig: *Frank Åseli, Frode Tveit, IBM*

Sesjon 4 C2 bruker/ teknologi-løsninger

Offentlig kommunikasjon: Hvordan når vi borgerne

Nye nettfenomener - staten og delekulturen. Sosiale nettsamfunn som Facebook, MySpace og Nettby kjennetegnes blant annet av at brukerne samhandler og deler informasjon med hverandre. Dette gir nye muligheter for offentlig informasjon, men også nye utfordringer. Foredraget presenterer funn fra en undersøkelse om ungdoms bruk av nettsamfunn og reflekterer over hva slike nye nettfenomener bør bety for offentlige informasjonsstrategier. Innlegg ved Tanja Storsul, UiO, Terje Dyrstad, FAD og Trude Risnes, DIFI.

Sesjonsansvarlig: *Trude Risnes, DIFI*

PRAKTISK INFORMASJON

Konferansesekretariat:

I vrimleområdet 1. etasje, konferanseavdelingen

Sekretariat:

Jorunn S. Sommervold, tlf 91 89 72 79

e-post: jorunn.s.sommervold@ntnu.no eller

nokios@adm.ntnu.no

Prosjektleder:

Ragna Ann Berge, tlf. 91 89 71 99

e-post: ragna-ann.berge@ntnu.no

Evaluerings:

Alle deltakere vil få tilsendt lenke til evalueringsskjema på nett rett etter konferansen.

Vi ber om at du fyller ut evalueringsskjema slik at vi kan få en enda bedre konferanse neste år.

Du finner også skjema på www.nokios.no.

For de som er påmeldt middag på Ricks Cafe torsdag 16. oktober kl. 19:30.

Ricks Cafe ligger rett over gata og ned til høyre i Nordre gate i Trondheim.

Under middagen blir nominerte til Fyrlyktprisen presentert og prisen blir delt ut.

Underholdning/dans etter middag. Alle må ta med billett! Billett ligger i navneskiltbeholderen.

Adresse: Ricks Cafe, Nordre gate 11

NOKIOS

UTSTILLERE

Utstillingen finner du i vrirlearealene i 1. etasje i konferansedelen av hotellet.

- Bouvet (12)
- Cappgemini Norge AS (15)
- CIBER Norge AS (1)
- Computas AS (9)
- Direktoratet for forvaltning og IKT, DIFI (2)
- Four Leaf AS (11)
- IBM AS (10)
- Kommuneforlaget (14)
- Mercell Norge AS (16)
- NTNU VIDERE (5)
- QualiSoft AS (13)
- Redimi AS (6)
- Sun Microsystems (20)
- Telenor (21)
- UNINETT ABC (8)

Nummer i parentes viser utstillersplassering på Britannia

SYMBOLFORKLARING

- Nødutgang
- Alarmknapp
- Brannslukkingsapparat
- Brannslange
- Toaletter

- Utstillingstand
- Sekretariat

